

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 12. De pœnis quæ incurruntur per simoniam,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

quidem modo per redemptionem vexationis non committitur simonia: quia per pecuniam sic datam nihil de nouo accipitur nec acquiritur: priore tamen committitur: quia per pecuniam sic datam, vere acquiruntur res spirituales, quae antea non habebatur: quod est illam emi.

Nec refert quod is cui spirituale sibi debitum negatur, patitur iniuriam. Nam iniustitia illud negantis, non efficit ut à peccato excusetur non seruans honorem rebus sacris debitum: alioqui enim sequeretur quod duobus idem beneficium petentibus, quorum alter sit dignus, alter indignus, si elector esset propensus ad conferendum beneficium indigno, dignus posset eidem electori pecuniam dare ad depellendam talem iniuriam. Id quod simoniacum esse deduci potest ex cap. Mathaeus De simonia.

Neque vero audiendus est Sotus, qui vult non esse perinde intrinsece malum emere rem spiritualem, ac vendere; sicut nec accipere ad vsuram, perinde malum est ac dare. Non enim est par ratio: quia quantumvis sine alterius iniuria dari nequeat ad vsuram: potest tamen ad vsuram accipi. Vnde non est consequens si illud sit peccatum, istud quoque esse. At vero, sicut vendere, ita & emere rem sacram includit huius iniuriam. Quare si illud est de se peccatum, est & istud: ad quod confirmandum facit, quod Simon Magus Act. 8. istius sceleris arguatur, quod donum Dei pecunia possideri, seu emi posse existimaret.

Ceterum si extrema necessitas non excuset à simonia, multominus excusabit grauis necessitas contra Adrianum quod lib. 9. art. 3. ad 2. & auctorem Supplementi Gabrielis in 4. dist. 25. qu. 2. litem M. Cum volunt recusanti alioqui baptismum conferre, dari posse pecuniam non modo ob supradictam necessitatem infantis (quae extrema est, cum is nullum aliud habeat salutis remedium) sed etiam ob similem necessitatem adulti, quae extrema quidem non est, cum illi adhuc supersit remedium contritionis, ac conuersionis ad Deum ex toto corde (sicut & agenti animam, cum ei malitiose negatur sacramentum Poenitentiae vel Eucharistiae) est tamen grauis: quia cum talis conuersio, sit res adeo occultata, ut de ea nullus possit certus esse sine speciali Dei reuelatione. merito grauis censetur illa necessitas, quam agens animam patitur sacramentorum, duorum susceptione ex attrito fieri possit contritus.

169.

Quibus nihilominus authoribus Suarez assentitur ibidem n. 13. & seq. assentiendumque senserim in praxi, concurrentibus duabus conditionibus. Prior est, ut neganti administrationem Sacramenti non detur pecunia cum intentione satisfaciendi ipsius voluntati prauae, qua non nisi accepto pretio vult administrare Sacramentum; sed cum intentione abducendi ipsum ab ea prauitate, satisfaciendo per liberalem donationem inordinatam ipsius cupiditati habendi. Posterior conditio est, ut certa sit necessitas, cui nequeat alia ratione subueniri. Ideo vero prior non sufficit sola, quod ea non obstat quin largitio pecuniae facta ea ratione, speciem habeat simoniae: cum ad modum emptionis sit correlatiua receptioni, rationem venditionis habenti, ex intentione recipientis. Cum posteriore autem censeri potest sufficere: quia periculo diminae irreuerentiae dubio (quale contingere in proposito casu, opinio nem vari. tas v. l. ita ostendit) concurrente cum periculo certo aut valde probabili perditionis animae, sic confidendum est de bonitate Dei, qui vult omnes homines saluos fieri: quod non offendetur, si prius illud periculum permittatur ad obuiandum posteriori, quando nullum aliud remedium suppetit.

Est autem ea res non careat difficultate, quam late eodem cap. Suarez persequitur. admitti tamen potest, tanquam ab authoribus bonis approbata, & commendans Dei misericordiam in homines, multumque valens ad piorum solatium. Atque haec sufficiant ad intelligendam simoniae malitiam, cuiusque grauitatem valde abominabilem: qua oppressus, si non exhorret, ac se in felle amaritudinis & obligatione iniquitatis esse, nec cor habere rectum coram Deo; deterior est mago illo, qui talia de se audiens, tremefactus dixit, Precamini vos pro me ad Dominum, ut nihil veniat super me horum quae dixistis.

CAPVT XII.

De penis que incurruntur per simoniam.

S V M M A R I V M.

- 170 Prima pena qua per simoniam incurritur est reatus mortis aeternae.
- 171 Explicatio difficultatis, An pena canonice incurrantur per simoniam conuentionalem.
- 172 De pena suspensionis, quod ea incurratur tantum per simoniam in ordine.
- 173 De excommunicatione, cuius ne imposita ob simoniam commissam in ingruis religiois.
- 174 De aia imposita ob commissam in ordine.
- 175 De reuocata ob commissam in ecclesiastico beneficio.
- 176 Collatio simoniae beneficii vel officij Ecclesiastici, est nulla: inductaque in habitum ad beneficium si collatum.
- 177 Quomodo igno: an ita non excuset in eare.
- 178 Quomodo excuset contradictio promouendi, scientis simoniam in sua promotione committi.
- 179 Quid sit sciendum de eo quo ignorante promissa aut soluta est pecunia pro ipsius promotione: si eandem pecuniam restituat, postea certior de re factus.
- 180 Pena inuisitatis actus, ob nullam aiam simoniam, quam commissam in beneficio vel officio Ecclesiastico incurratur.
- 181 Sacramentorum administratio, profectio in religione, venditio calicum, & altarum similium rerum, non desinunt valere ob simoniam in eis commissam.
- 182 Quid dicendum sit de venditioe officiorum Ecclesiasticorum.
- 183 Quae panis constituta in 2. Extrauag. communi De simonia a: teneant ad simoniam conuentionalem.
- 184 Quod non incurrantur ob simoniam in beneficio, tantum postquam.
- 185 De liberatione simoniae à penis suspensionis & excommunicationis.
- 186 De liberatione à penis inualiditatis & inhabilitatis.
- 187 Tr. ane. s. r. i. ad r. i. habitationem qua reuocatur.
- 188 Pena canonice simoniacorum per Iudicem imp. nenda.

Has penas persequuntur Syluest. in verbo Simonia quazst. 19. Angelus & Rosella Simonia 6. & Nauar. in Enchir. cap. 23. num. 111. versu, ad 15.

Prima est mors aeterna; quae, nisi inconsideratio vel paruitas materis excuset, dignus est omnis simoniacus, cum simonia ex suo genere peccatum sit mortale, ex traditis in precedenti cap. quazst. vltima. Quam aduerte habere locum etiam in simonia ficta; tunc contingente, cum exterius rei temporalis pro spiritali, vel spiritalis pro temporalis sit promissio sine intentione implendi promissum, vel obligandi se ipsum: licet ea nomine tantum non autem ratione, sit simonia; ut Suarez ostendit in eod. lib. 4. cap. 42. Et patet: quia simonia rationem habet contractus, deficientem alterutris contrahentis consensu: ut patet ex matrimonio. Nihilominus tamen ex ratione quam habet tum mendacij peccati, tum scandali, tum sacrilegij commissi in notabilem rei sacrae iniuriam, tum etiam iniustitiae qua fraudulenter alteri suum detrahatur merito censetur esse malitiae mortalis.

Secunda pena est obligatio restituendi; quae quando & quomodo per simoniam incurratur, expositum est in fine libri 10. & crudite tractat Suarez in lib. 4. memorato num. 39. & 60. Antequam autem penas ceteras referamus praemonendum est. Cum simonia possit esse vel mentalis, vel conuentionalis vel realis, ut declaratum est in praeced. cap. quazst. 1. constare quidem eas non incurri per mentalem simoniam ut patet per illud quod habetur in cap. finali De simonia: sufficere delinquentibus in ea: ut per poenitentiam suo creatori satisficiant: constare pariter eas incurri per realem simoniam externam & omnem ex parte compleam. Sed difficultatem esse vtrum per simoniam conuentionalem (quae est simonia media inter duas illas memoratas) eadem penas incurrantur: saltem si iam traditum sit temporale non dum

accepto

accepto spiritali: quod addo, quia non incurri cum nec temporale nec spirituale datum est, vel acceptum, consentiunt Doctores, vt notat Suarez in seq. cap. 55. num. 12. & plurimi ex eod. in seq. num. 16. idem concedunt, cum tantum fuerit datum & acceptum spirituale: adeo vt difficultas sit præsertim, cum datum vel acceptum est temporale non dato nec accepto spiritali.

De qua per ea quæ contra Sorum & Caietanum disputat Nauarr. in Enchir. cap. 23. num. 103. & 104. videtur dicendum non incurri: quia pœnæ sunt interpretatione restringendæ, non autem extendendæ, vt habetur de pœnitent. dist. prima cap. Pœnæ: & confirmat regula 15. iuris in sexto: cuius verba sunt, Odiâ restringi, & fauores conuenit ampliari. Cum ergo ius canonicum imponens simoniæ pœnâs, non vtatur verbis significantibus solas conuentiones simoniacas: sed donationes & receptiones ex ipsis proueniens, vt bene declarat Suarez. in cit. lib. 4. cap. 55. num. 12. & 13. ipsum sane ad conuentionalem simoniam, non est interpretatio extendendum, sed potius restringendum ad realem, quæ illis donationibus & receptionibus externis consummatur: præsertim cum stylus Romanæ curiæ ita obseruet, vt Nauarr. ipse ibid. habet ex Cassadoro & Gomeño.

Et certe Caiet. & Sorus concedentes istud quoad conuentionalem in qua iam datum est temporale, & adhuc expectatur spirituale; concedere similiter debent, quoad conuentionalem, in qua datum est spirituale, & adhuc expectatur temporale promissum: cum inde non perdat rationem conuentionalis; quandoquidem ad realem requiratur, vt de factò tam spirituale quam temporale sit datum & acceptum. Nec obstat, quod emere anticipata solutione sit vere emere; quia vendere credita pecunia est quoque vere vendere. Idque tantum ostendit, quod non negamus, illam de qua loquuntur esse veram simoniam: non autem quod per illam incurrantur pœnæ canonice: quæ cum inductæ non sint iure naturali, sed tantum humano, non sequuntur simoniam secundum se: sed eatenus tantum quatenus imponuntur per sacros canones. Ac sic imponuntur, vt non ob vnam potius quam ob aliam simoniam conuentionalem incurri dicende sint, vt patet ex 2. Extrauag. communi De simonia: in qua eiusmodi pœnæ imponuntur iis qui in ordine vel beneficio simoniam committunt dando vel accipiendo: non determinato modo committendi, spirituale, an vero temporale dando, aut accipiendo. Quocirca interpretando strictè (vt conuenit in materia odiosa) intelligi debet dando vel accipiendo tam spirituale quam temporale: præsertim cum nõ possit magis intelligi de datione aut acceptione solius temporalis, quam solius spiritualis: quandoquidem verba iuris pœnâs statuentis, perinde possunt in vnam partem quadrare ac in alteram.

Hanc doctrinam vt in praxi tuta conscientia sequi possimus præter illius fundamentum propositum, facit auctoritas illam approbantium: qui sunt vltra Nauarrum Couarruias ad regulam Peccatum parte 2. §. 8. num. 7. in principio. Armilla verbo Simonia num. 4. Petrus à Nauarr. lib. 2. De restit. cap. 2. num. 428. & reliqui recentiores passim, Suarez in seq. num. 17. Lessius de iust. & iure lib. 2. cap. 35. dub. 27. & alij. Aduerte autem non conuentionalem, sed realem censendam simoniam, quando spiritali accepto, nõ est quidem datum totum temporale promissum, data est tamen illius pars non ita modica, vt reputanda sit pro nihilo: quia quod promissum sit aliquid amplius, non obstat quin detur materia sufficiens ad realem simoniam, eamque mortalem constituendam congruenter ante dictis in num. 166.

Pœnâ iuris Canonici, quæ per simoniam incurritur.

SECTIO I.

PRO simonia in vniuersum nullam pœnâ canonice iure communi latam esse, ab omnibus supponi Suarez in eod. lib. 4. cap. 55. num. 6. notat. Specialiter vero latæ in-

Valery Par. III. Tom. 2.

ueniuntur aliquot; omnes innouatæ à Concilio Tridentino, sess. 24. cap. 14. De reformati. De quibus est consequenter dicendum.

Tertia igitur pœna est suspensio, quæ incurritur ipso facto in vno casu; nimirum quando quis suscipit ordinem simoniace, dato pro collatione pretio; talis enim quantum occultus, suspenditur ab ordine, id est, sacros ordines siue suscipere, siue susceptos exercere prohibetur per supra citatam Extrauag. secundam, De simonia: & cap. Si quis Episcopus, & cap. Scruimus t. quæst. 1. & cap. Tanta De simonia. Videri potest eade re Syluest. in verbo Suspensio quæst. 7. vbi inter cetera dicto 2. admonet, simoniacum in beneficio non esse suspensum ab ordine: ita vt renuntians beneficio taliter acquisito, possit post penitentiam, ordine suo vti. Idem ex Innocentio habet Nauarrus in Enchir. cap. 23. num. 111. §. 15. dicto 3. Et probat, quia nullo iure nec antiquo, nec nouo tale quid cauetur: quod quidem communis consuetudo, quæ est optima legum interpretis, ostendit, vt viget aduersus contra sentientes Suarez in seq. cap. 56. num. 19.

Quantum si tale crimen esset adeo notorium, vt nulla tergiversatione celari posset: suspensio iuxta eundem Sylu. ibid. incurteretur: non quidem à iure decreta, sed de honestate seruanda: cum valde indecorum sit sacrorum ordinum vsum permittere ei qui tam turpi scelere contaminatus palam cognoscitur. Porro quod simoniacus in ordine incurrat solam suspensionem ab executione suorum ordinum, siue suspensionem à beneficio vel ab executione iurisdictionis, vel ab administratione Ecclesiæ, docet Suarez in præced. num. 10. ostendendo id non haberi ex iure: quo alioqui imposita esse deberet talis suspensio, tanquam pœna canonica. Vnde, vt ille addit Episcopus ordinans simoniace, incurrit quidem suspensionem ab omni functione pontificalis ordinis: non tamen ab vsa iurisdictionis, non requirente pontificalem consecrationem, neque ab administratione Ecclesiæ.

Quarta pœna est, Excommunicatio quæ ob simoniam incurritur in tribus casibus. Primus est, quando datur vel accipitur aliquid pro ingressu religionis: tunc enim tam dantes, quam accipientes eo ipso currunt in excommunicationem Summo Pœntifici reseruata per primam Extrauag. communem De simonia. Quod tamen aduerte in monialium dote, quæ eis in ingressu religionis datur, non habere locum, ex declaratione Martini quinti prout refert Syluest. in verbo Simonia quæst. 15. in fine, & Clementis septimi, vt habet Nauarr. in Enchir. cap. 27. nu. 106. versu quarto. Nec etiam quando ingressurus, aliquid offert sua sponte; quia donatio liberalis non habet rationem venditionis requisitæ ad simoniam: aut tam modicum est illud quod dat, vt merito reputetur pro nihilo. Nec item cum ingressus fuerit tantum inchoatus sumptione habitus, non autem consummatus emissionem professionis: quia ex communi doctrina ad incurrendam excommunicationem requiritur consummatio actus propter quem imponitur. Vnde vt Suarez habet in eod. cap. 56. num. 7. licet receptio ad habitum fuerit simoniaca, si postea factum retractetur, & pecunia vel non recipiatur, vel recepta reddatur: ita vt mere gratis fiat professio; non incurritur hæc excommunicatio. Ex aduerso vero licet admissio ad habitum gratis facta fuerit, si tempore professionis in pretium aliquid recipiatur, sufficere ad incurrendam; quoniam actus erit plene consummatus.

Secundus casus est, ex Extrauag. 2. communi quando simonia committitur in ordine siue maiore, siue minore: imo, vt existimat Suarez in præced. num. 5. & in prima tonsura: per quam, etiam si non sit ordo proprie, constituitur quis in ordine Clericorum. Quantquam in contrarium multum viget quod pœnæ restringendæ sint interpretatione: vixque ex verbis propositæ Extrauag. id sufficienter confirmari posse videatur. Nihil autem referre in eare siue pretium detur ordinatori, siue alicui tertio, habet ex Innocentio. Nauarrus in Enchir. cap. 25. num. 68. §. 2. dummodo tamen sit ante ordinationem datum; nam qui absque simonia ordinem suscipit, etiam si postea det aliquid, non incurrit propositam censuram; cum non possit ideo dici,

Bb ordi-

ordinem simoniace dato pretio suscepisse: quod etiam notat Suarez in eod. num. 5.

175. Tertius casus est, quando committitur in beneficio Ecclesiastico. Nam per memoratam 2. Extrauag. communem De simonia, omnis simoniacus realis in ordine vel beneficio tam occultus quam notorius; itemque is, qui mediator extiterit, vel procurauerit, ut simonia realis in ordine vel beneficio fiat; est ipso iure excommunicatus: à qua excommunicatione nullus nisi Papa absolueret potest, praterquam in articulo mortis.

Cæterum quod aliqui, ut Suarez habet in prius memorato cap. 55. num. 4. existimant omnem simoniacum realem excommunicatum esse per memoratam Extrauag. idem merito improbat in num. 5. quia Doctorum, qui post editam eandem Extrauag. scripserunt (plures ipse refert: quorum præcipui sunt Nauar. in supra cit. num. 111. ad 15. versu 7. Sylu. verbo Simonia quæst. 19. Tabienæ eod. verbo q. 73. Angelus Simonia 6. num. 9.) communis sententia est, non alium quam Simoniacum realem in ordine vel beneficio per illam excommunicari: cum nullam cæterorum simoniacorum ea faciat expressam mentionem; neque excommunicatio interpretatione sit extendenda ultra casum in sententia expressum; quandoquidem ea est lex pœnalis, & in materia odiosa. Vnde illud sequitur quod ibidem habet Nauar. ad 13. non incurri excommunicationem ob simoniam in pensione: cum hæc non sit beneficium Ecclesiasticum: sed aliud ius. Sequitur pariter ratione nec incurri ob simoniam commissam in iis officiis Ecclesiasticis quæ non sunt beneficia: quale est officium Vicarij ad tempus: de quo idem consequenter ad 14. Ratio excusandi ab hac pœna, est eadem quæ excusandi à sequente, in qua proinde non immorabimur.

176. Quinta pœna habetur ex eadem secunda Extrauag. communi De simonia, & ex alia quam Pius quintus edidit contra blasphemos & simoniacos: quod omnis præsentatio, nominatio, electio, promissio, & quæuis alia dispositio actiove iurisdictionis Ecclesiasticæ ordinata ad conferendum beneficium vel officium Ecclesiasticum, per simoniam realem etiam occultam facta: viribus omnino careat, atque adeo nullum effectum sortiatur tanquam inualida (quod Suarez tractat in seq. cap. 57. num. 33. & aliquot sequentibus) ita ut quæsitum per illam, relinqui statim debeat etiam ante sententiam Iudicis, prout Nauar. in cit. num. 111. ad 15. versu 8. confirmat ex eo quod iure naturali debeant relinqui aliena, iuxta cap. Si res 14. quæst. 6. Additque fructus inde perceptos, aut qui à vero possessore præcipiendi erant, esse reddendos: excepto quod per ignorantiam à peccato excusatus, non teneatur ad restitutionem eorum quæ bona fide consumpsit. Videndæ sunt regulæ traditæ libro 10. cap. 2. addendo quod Suarez in præced. num. 26. ex Nauarro & Casaduro habet, non esse restitutioni obnoxia emolumenta quæ tali prouenerint non ratione, sed tantum occasione talis beneficij: ut stipendia Missarum aut aliorum suffragiorum, quæ ut extraordinaria dantur: nec enim sunt fructus beneficij, sed quædam remuneratio personalis. Quod autem illi dicunt idem de distributionibus quotidianis, censet ipse Suarez admittendum, si non de rigore saltem de benigna interpretatione iuris.

Sexta pœna est inhabilitas. Nam iuxta cap. Quicumque 1. quæst. 5. is qui per simoniam beneficium acquisiuit, censendus est ad illud inhabilis: ita ut dispensatione egeat ad illud habendum ex cap. penult. De electione.

Nota de pœna inualiditatis & inhabilitatis que incurritur per simoniam in beneficio & officio Ecclesiastico.

SECTIO II.

177. Circa has duas pœnas illud primo aduertendum est ignorantiam non excusare ab illis: adeo ut si pater, aut frater, aut quiuis alius in fauorem vel gratiam mei pecuniam pro beneficio Ecclesiastico dederit me infcio, statim ac resciero teneat illud relinquere ex cap. Nobis, & cap. Sicut tuis, & cap. Ex insinuatione, De simonia: nisi ab alio esset data pecunia in fraudem & detrimentum meum:

nimirum ut compelleret acceptum relinquere: contra quam fraudem ius mihi prouidet in dicto cap. Nobis: tali exceptione restringens eam pœnam.

Pro cuius rei pleniore notitia ad praxim necessaria, aduertendum est secundo: ex citato cap. Sicut tuis haberi, scientem aut probabiliter suspicantem committi simoniam in ipsius promotione ad beneficium, vel officium Ecclesiasticum, valide promoueri si contradicat, repugnetque ex animo: ac dicat se nolle in eam labem consentire. Nec obstat quod nihilominus detur pecunia, dummodo id fiat ipso omnino ignorante: ita ut bona fide putet suam contradictionem obstitisse ne daretur. Ratio autem in eodem cap. tangitur, quod alioqui factum vnus forte mimiçi, & insidias parantis, noceret innocentibus, cui illud omnino displiceret: quod absurdum est. Quod si non obstantem ipsius contradictionem pecuniam datam esse cognoscat, aut probabiliter iudicet; & consequenter promotionem suam esse simoniacam; non videtur excusandus à simonia, nec à pœna proposita, si eam admittat: quia quantumuis ipso contradicente commissa fuerit simonia, voluntarie tamen admittit per eam quæsitam beneficium vel officium Ecclesiasticum: quod est ad illam aliquo modo cooperari: quandoquidem ea inde accipit suam consummationem: per quam tanquam realis, inducit pœnam, de qua nobis est sermo. Accedit quod in citato cap. Sicut tuis, ad excusationem quam ipsum continet, ultra contradictionem requiratur ignorantia, dum dicitur: Ex eo quod contra prohibitionem & voluntatem tuam à qua postmodum minime recessisti, aliquis te pensit ignorare promissit pecuniam, & exsoluit: nihil debet tibi ad pœnam & culpam imputari. Vnde non est censenda talis excusatio habere locum in eo qui nouerit commissam esse eiusmodi simoniam.

Porro verba illa, à qua postmodum non recessisti, ut & illa quæ in eod. cap. sequuntur (nisi postea contuleris pecuniam soluendo, nominando, promissio, aut reddendo solutam) significant contradictionem & ignorantiam, non excusare ab inualiditate simoniacæ promotionis ad beneficium, vel officium Ecclesiasticum; nisi quis postmodum in illam consentiens, pecuniam promissam, aut iam solutam ab alio, reddat. Quod manifestum est, si consensus contingat ante acceptum beneficium vel officium ipsum Ecclesiasticum: quia tunc est reuocatio contradictionis, & influxus seu cooperatio ad simoniam, inualiditatis causam.

Sin autem consensus contingat post acceptum beneficium vel officium Ecclesiasticum, distinguendum est, prout in eod. cap. 57. num. 31. tangit Suarez. Nam si is non sit ratificatio, seu approbatio simoniæ factæ suo nomine, sed tantum liberalis voluntas soluendi pecuniam promissam, aut iam solutam ab alio restituendi, ne sua causa ille detrimentum patiarur; datur locus excusationi sicut prius: quia talis solutio non est emptio beneficij, nec fit cum consensu in emptionem antea factam, neque ad eam retrahitur, cum ille qui soluit non sit eius author. Sin autem consensus sit ratificatio talis simoniæ, quamuis ratificans non debeat ideo censeri illius propria causa: tamen (nisi excusatio detur secundum diceada in seq. num. 186. & 201.) obnoxium facit propositæ pœnæ incurrendæ; non quidem ipso facto, sed per Iudicis sententiam. De qua te videri potest idem Suarez in seq. num. 32.

Aduertendum est tertio (quod ostendere in ante memorato cap. 57. Suarez maxime propositum habet) inualiditatem actus simoniaci, ob nullam aliam simoniam incurri, quam ob memoratam in citata Extrauag. 2. non quidem iure diuino, eo quod Dominus dixerit, Gratis accepistis gratis date; quoniam ex ea forma verborum tantum, habetur à Christo præscriptus modus dandi spiritualia; non autem irritus factus dandi actus. Nec item iure naturali, quia simonia nõ obstat de se, quin validus sit actus in quo committitur: ut nec obstant cætera peccata, quoad actus illos in quibus committuntur. Sic enim sponsalia clandestina valida sunt, etiam si grauer peccetur illa contrahendo. Nec item incurri iure Canonico: quandoquidem in eo nõ inuenitur imposita ob aliam simoniam; quam prohibet solum tanquam modum agendi illicitum: neq; addit

irritationem actus taliter perfecti. Atque hinc multa colliguntur, quæ memoratus author persequitur: aliqua pro præxi referemus breuiter.

Primum est, valere sacramentorum administrationem simoniace factam, si seruata sint omnia substantialia: de quibus dicitur cum de ipsis sacramentis in sequenti romano. Idem dicendum est de consecratione Ecclesiæ vel calicis, de quæ omnibus functionibus sacramenti Ordinis, ac benedictionibus sacramentalibus aquæ, panis, &c. Quod autem in cap. Ecclesiæ, 1. quæst. 4. habetur: quod Ecclesiæ quæ pactione consecrata fuerit, potius execrata quam consecrata dici debeat: intelligendum est, inquit Suarez in citato num. 5. quantum est ex parte sic consecrantis: qui quantum est ex se polluit Ecclesiam; circa illam gerendo se, ac circa locum profanum. Quod non obstat, quin consecratio valida sit ex parte Ecclesiæ: ut ubi potestate & auctoritate ille exercet tale officium.

Secundum est, Professionem in religione factam per simoniam, esse validam. Aduerte tamen quod etsi ius canonicum non irritet talem professionem: in pœnam tamen, prohibere talem Religionum permanere in monasterio in quo sic professus est. Textus habetur in cap. De regularibus, in cap. Veniens, & in cap. Quoniam, De simonia. Dubitatur vero de eadem pœna, An sit latæ sententia. Partem autem negantem vt mitiore, nec sufficienter impugnata libenter sequor cum eodem authore ibid. num. 8. & 9. quem consule si lubet.

Tertium est, Simoniam, qua Rosarium benedictum, calix consecratus, reliquiaria, & id genus alia, carius emittuntur ratione spiritualitatis eorum, non obstat quin retineri possint: cum nullam omnino habeant rationem beneficii, vel officij Ecclesiastici. Idem dicendum de simonia, qua emittit ius patronatus, vel pensio Ecclesiastica: aut Vicariatus temporalis, & id genus alia: quæ licet speciem aliquam habeant beneficii, in rei tamen veritate, non sunt beneficia: ita vt pœna constituta ob simoniam in beneficio, non habeat in eis locum: cum pœnæ non sint interpretatione extendenda.

Quartum est, venditionem officiorum Ecclesiasticorum temporalium, ne iure quidem canonico esse inuvalidam: licet enim illo iure prohibita sit, vt patet ex cap. Saluator, 1. quæst. 3. & ex aliis quæ Suarez persequitur in præced. cap. 29. non est tamen verbi gratia ostendunt, illam tali prohibitione irritari. Neque ad eam extenditur irritatio facta in memorata Extrauag. 2. quoniam ibi sermo est de officijs Ecclesiasticis spiritualibus: vt videre est pluribus tractatum apud eundem authorem in prius memorato cap. 77. num. 46. & aliquot sequentibus.

Censetur autem officium spirituale illud, cui annexa est auctoritas, seu iurisdictio ad spiritualia administranda. Quæ ratione spiritualia officia censentur tum alia plurimarum etiam ea quibus religionum Prælati suas Religiosas familias gubernant. Quæ memorata extrauagante comprehendit, patet ex verbo, in monasterijs, in ea expressum. Censetur vero temporale officium Ecclesiasticum, quo Ecclesiæ res annexæ spiritualibus, sine spirituali iurisdictione administrantur quoad temporalia. Huiusmodi est officium Procuratoris, instituti ad Ecclesiastica bona temporalia administranda vice Prælati aut Clerici; officium item Aduocati, quem Ecclesiæ instituit ad causas suas agendas. Item quæ officium Iudicis, quem Prælati Ecclesiæ iurisdictiōnem temporalem habens, constituit ad illam exercendam: atque alia multa quæ recensere nimis longum esset. Sufficiat ergo addidisse officium sacristæ, seu custodis sacræ suppellectilis; quia spectat quidem ad administrationem rerum sacratarum; sed quoad earum temporale, vt bene conferuetur.

De simonia conuentionali ac de postrema in beneficijs & officijs Ecclesiasticis inuoluta, An inducat penas inuualiditatis & inhabilitatis.

SECTIO III.

Aduertendum est quarto, quamuis iuxta tradita initio huius capituli propositæ pœnæ non incurrantur ob si-

Valerij Par. III. Tom. 2.

moniam conuentionalem: eas tamen quodammodo inchoari, hoc nomine; quod cum primum consummata fuerit dato temporali, quod promissum est cum acciperetur beneficium vel officium Ecclesiasticum: eadem pœnæ de facto ita incurrantur, vt retrorahantur vsque ad tempus contractæ talis simoniæ. Quod explicatur exemplo, Petrus beneficii vel officij Ecclesiastici collator, illud confert Paulo promittenti centum nummos aureos; quos antequam soluat, valet collatio: quia simonia in eo commissæ adhuc retinet conuentionalis rationem; necdum transit in naturam realem, per quam memoratæ pœnæ incurrantur. Cum primum autem ceperit promissum soluere, etiam ex parte; inuvalida redditur collatio; non modo respectu futuri temporis, sed etiam præteriti vsque ad illius factæ initium. Hoc Nauar. in Enchir. cap. 23. nu. 104. confirmat per antiquum stylum Romanæ curiæ, seruatum Papa sciente & tolerante.

Vnde consequens est, quod si pecunia promissa, soluta sit post menses aut etiam annos aliquot: quia collatio habenda est pro nulla, restituendos esse fructus perceptos tanquam alienos: etiam si is qui percepit aureos, potuerit illos retinere tanquam suos. Quamquam id locum habere tantum quod forum externum (quod approbant Lessius De iust. & iure lib. 2. cap. 35. dubit. 27. in fine, & Suarez in cit. cap. 57. num. 56.) idem Nauarrus ibidem significat, inquit: Non ignoro facilius responderi posse dicendo nullitatem tituli & excommunicationem, non inde ab ipso tempore dati tituli incurri, sed a tempore simoniæ ab vtraque parte perfectæ: nisi contrarium seruaret stylus antiquus, cui standum est: subintellige, quoad forum externum: quandoquidem stylus curiæ non est de interno foro, sed de externo; ita vt is non obstat, quin negemus illam retractionem habere in conscientia locum: præsertim cum de ea nihil habeatur ex memorata Extrauag. 2. De simonia, sed tantum de inhabilitate quæ ipso facto, incurritur statim ac completa fuerit simonia in beneficio, vel officio Ecclesiastico; dato & accepto hinc inde spirituali & temporali: de retractione, nulla facta mentione: vnde sequitur non haberi de ea legem, quæ adstringat conscientiam.

Quod tamen aduerte pati exceptionem in vna beneficii simonia: nempe in ea quæ est conuentionalis confidentiæ ex Bulla Pij quinti, quam Nauar. habet in Enchir. cap. 23. num. 110. In ea enim talis simonia, præter excommunicationem Papæ reseruaram, & inhabilitatē ad omnia beneficia, & alia, de quibus videndus est ipse Nauarrus, imponitur; vt simul ac quis beneficium recipit in confidentiam, antequam impleat quod promissit; ipso iure collatio ei facta sit nulla, teneaturque ad restitutionem omnium fructuum quos perceperit a die acceptionis. Quæ ex causa ibid. Nauarrus notat peiorem esse talem simoniam, quacumque alia conuentionali, etiam postquam est consummata. Quod etiam habetur ex eo, quod per eandem Bullam, omnia beneficia collata & accepta per ipsam simoniam confidentialem, reseruata sunt Sedi Apostolicæ: adeo vt illa obtinens, alterius quam Summi Pontificis auctoritate (quia non accepit ab eo qui conferre poterat) canonicum titulum non censetur habere: pro quo habendo ad summum ipsum Pontificem illi recurrendum esse. Porro de pœna, quæ est inhabilitatis ad omnia beneficia, Suarez docet in lib. quarto cit. cap. 58. in fine; probabile esse: eam non incurri ante sententiam declaratoriam Iudicis: nec aliter esse vsu receptam tanquam aliqui valde seueram, & nouam omnino; seu haud nitentem iure antiquiori. Adeo vt in ea re dispensatio non sit necessaria ad acquisitionem noui beneficii, nisi delictum deductum sit ad forum contentiosum, & in eo declaratum. Eundem vide si lubet.

Aduertendum est postremo difficultatem esse, An memoratæ pœnæ incurrantur ob simoniam in beneficio, tantummodo positam; qualis est quæ committitur permutatione vnus beneficii Ecclesiastici cum alio, traditione vtriusque secuta sine auctoritate Superioris. Atque licet nonnulli, quos refert & sequitur Suarez in citato cap. 57. nu. 42. velint incurri: non videtur tamen carere probabili-

Bb 2 tate:

tate: quod docent Petrus à Nauar. in lib. 2. De restit. cap. 2. à num. 435. vsque ad finem, & Petrus Aragonius ad D. Thomam 2. 2. quæst. 100. art. 6. dub. penult. non incurri ipso facto pœnas excommunicationis, & priuationis beneficii acquisiti per talem simoniam: sed eas à Iudice tantummodo esse imponendas; quia, vt illi recte argumentantur, iura quæ puniunt simoniam in beneficio, de ea loquuntur absolute: vt patet tum ex proposita secunda Extrauag. tum ex antiquioribus iuribus; in cap. Cum pridem, De pactis, in cap. Cum esset, & in cap. Insinuatum, & in cap. Sicut tuis, De simonia. Cum ergo ipsa sint pœnalia, stricte accipi debent: illa intelligendo tantummodo de ea quæ proprie simonia est: consistens in venditione & emptione rei spiritualis pro temporali: qualis non est ea positiua de qua agimus: cum spiritale detur in ea pro spirituali; ideoque extensione tantum, ac similitudine sit simonia; quemad. exposuimus in præced. cap. quæst. 4. diuisione 2.

Quam doctrinam satis clare approbat Nauar. in Enchir. cap. 23. num. 105. in fine: cum ait simoniace renuntiantem beneficio suo, castigari quidem posse: non tamen perdere titulum, nec ius renuntiatum. Ei vero minime aduersatur cap. Cum olim De rerum permutatione: in quo permutatio beneficiorum propria autoritate fieri prohibetur sub pœna priuationis eorundem beneficiorum. Nam vt recte notat Petr. à Nauar. num. 438. ea non est pœna ipso facto incurrenda, sed à Iudice interrenda: vt satis patet ex verbis illis: *Et hunc prapostura, & illum Archidiaconatu curauimus spoliare; super hoc definitiuam contra eos sententiam proferentes.* Nec quemquam mouere debet verba illa memorata Extrauag. 2. *quomodolibet dando vel recipiendo: sensus enim eorum est, vt notat quoque Petrus à Nauar. loco cit. eo ipso quod spirituale datur pro temporali, quomodolibet id fiat: siue pecunia, siue seruitio, siue munere à lingua, incurri ipso facto pœnas quæ ibidem imponuntur.*

De liberatione simoniaci à predictis pœnis.

SECTIO IV.

A Prima est, quæ est reatus mortis æterna, liberatur per veram penitentiam. A secunda, quæ est obligatio ad restitutionem, liberatur satisfaciendo eidem obligationi. De qua retractatum est in fine præcedentis partis secundæ.

185.

Tertia autem & quarta, id est suspensio, & excommunicatio auferri possunt per absolutionem Episcopi, cum fuerint occultæ, necdum ad forum externum deductæ, iuxta facultatem Episcopis concessam à Concilio Trident. sess. 24. De reformat. cap. 6. Alias recurrendum est ad Papam cui referantur in 1. ac 2. Extrauag. communi De simonia: nisi quod Episcopus cum suspensio ob ordinem simoniace susceptum dispensare possit in duobus casibus, quos refert Sylu. in verbo Suspensio, quæst. 7. dicto 3. Prior est, quando quis per simoniam promotus est ignoranter, seu nesciens pro sua promotione datam esse pecuniam: tunc enim ex cap. De simoniace ordinatis, De simonia, iuncta glossa; dispensare potest Episcopus; sed in eo casu (quidquid eadem glossa & Sylu. contra sentiant) non incurritur suspensio, prout notat Nauar. in Enchir. cap. 25. nu. 68. §. 2. Et satis indicatur per illud quod in citato cap. habetur, sic ordinatum non esse simoniacum, ideoque posse in suis ordinibus remanere.

Neque refert quod D. Thom. 2. 2. quæst. 100. art. 6. ad 3. dicat ordinatum simoniace ipso nesciente careere ordinis executione: quia tempore ipsius id verum erat in eo qui ordinabatur à simoniaco, id est, ab Episcopo qui pro ordinatione pecuniam accepisset, & ideo suspensus erat, neque ordinis executionem conferre poterat. Nuncautem per Extrauag. Martini quinti, quam habet Nauar. in Enchir. cap. 27. num. 35. nullum neque suspensum neque excommunicatum vitare tenemur, nisi sit notorius percussor Clerici, aut denunciatus; atque ea quæ per illum ex officio publico geruntur rata habentur, vt ex instituto in lib. vltimo, est de excommunicatione agitur declarandum erit. Posterior casus est, quando quis sine simonia promotus est ad

inferiores ordines; tunc enim potest Episcopus cum eo dispensare vt in illis ministrat; non item vt ministrat in Ordine quem simoniace suscepit, vel vt ascendat ad altiorum gradum. Quod si commissæ esset simonia cum ipso met Episcopo, is nec tunc dispensare posset: vt ipse vitandus ob turpitudinem suam, iuxta cap. Erga 26. quæst. 5. sed ad ipsius successorem vel superiorem (prout loco citato tangit Syluester) recurrendum esset.

Quintam autem pœnam (inualditatis inquam) auferendi vnus est modus; per pacificam nimirum possessionem trium annorum: cum quis toto eo tempore ignorans simoniam in acquisitione sui beneficii esse commissam, illud bona fide tenuit; nemine ipsum siue de iure, siue de facto turbante in eiuſdem possessione. Talis enim vere præscribere iusque acquirere censetur: prout ostendendum est suo loco cum de beneficiis in sequenti lib. 30.

In sexta vero pœna, hoc est, in habilitatis ad beneficium simoniace acquisitionem: cum eo qui talem simoniam sciuit, in eamque pro se factam consensit, solus Papa dispensare potest, vt consentiunt Doctores, cum glossa ad cap. penult. De simonia, verbo Sedem apostolicam. Quod potest colligi ex cap. Sanctorum, ex cap. Qui studet, ex cap. Erga Simoniacos 1. quæst. 1. & ex cap. 1. ead. causa quæst. 5. De qua re videri potest Suarez in citato cap. 61. num. 10. & 11. Cum eo vero quo ignorante commissæ est simonia in acquisitione sui beneficii, post huius liberam resignationem, si beneficium sit simplex, dispensare potest Episcopus: nisi ipse sitis cum quo commissæ est simonia. Qua de re textus est expressus in cap. penultimo De elect. Potest pari modo Capitulum dispensare, quando collatio beneficii in quo commissæ est simonia ad ipsum spectat; vt confirmari potest per cap. Ex insinuatione, De simonia.

Quod si beneficium fuerit curatum: glossa ad cap. Post translationem, De renuntiatione, verbo Nequeat: distinguendum censet: vt si is qui taliter beneficium acquisiuit, illud sponte resignet, statim ac simoniam commissam cognoscit, nec expectet Iudicis sententiam, possit Episcopus cum eo dispensare, iuxta cap. finale 1. quæst. 5. Et confirmatur, quia cum improprie ac similitudine tantum, simoniacus sit, argumento cap. De simoniace Extra De simonia: non videtur ratio esse cur ad Papam pro dispensatione recurrere compellatur. Si vero beneficium non resignet statim ac cognouit simoniam; sed Iudicis sententiam expectet, tunc solus Papa potest cum eo dispensare, ex cap. penult. De electione; & cap. Nobis, De simonia. Ratioque est, quia is qui Iudicis sententiam expectat, postquam cognouit simoniam suo nomine commissam, censetur in eam consensisse; & ita vere simoniacus realis esse. Quo eodem argumento probatur, multo minus posse Episcopum dispensare cum eo, cuius nomine pro beneficio data est pecunia ipso quidem ignorante: sed postquam id rescit, ratum habente. Cum enim rati habitio retrahatur & æquiparetur mandato, ad Papam pro dispensatione recurrendum est: perinde ac si esset licenter commissæ simonia: ex cap. Sicut tuis, De simonia iuncta glossa ad verbum, Consenseris.

Vbi aduerte, rati habitationem, quæ retrahitur & æquiparatur mandato requirere tria. Primum est, vt id quod ratum habetur factum sit nomine eius qui ratum habet, ex cap. Cum quis De sentent. excommun. in 6. & ex regula 9. iuris eodem libro. Factum vero nomine alicuius, censetur id quod ipsius contemplatione seu intuitu, aut propter illum factum est: siue expliciter verbis taliter fieri, siue taceatur. Secundum est, vt id ipsum ratum habeatur non tantum animo, sed etiam externo signo: quale est soluere pecuniam promissam, vel solutam reddere: alioqui non induceret pœnam Ecclesiasticam, ex glossa ad citatum cap. Cum quis, verbo, Tuo nomine, quia de internis non iudicat Ecclesia. Tertium est, vt non tantum ratum habeatur factum, sed etiam qualitas facti, id est, vt quis non tantum factum esse, sed etiam factum esse suo nomine ratum habeat: ex Sylu. in verbo Consensus, quæst. 5. dicto 2.

Ceterum his pœnis obnoxius non est, vt ex Caiet. habet approbatque Sotus lib. 9. De iustitia & iure quæst. 8. art. 1.

qui

qui fictam & deceptoriam simoniam committit, promittendo scilicet temporale pro spirituali sine animo implendi promissum: quia vere non emit spirituale, sed fingit se emere; vnde vere simoniacus non est, & per consequens (congruenter antedictis) nec excommunicatus, nec obligatus tali pacto acquisitionem beneficium resignare.

Aliæ adhuc præter hæc tenus memoratas dantur iuris Canonici pœnæ; quæ vt à simoniaco, etiam reali, incurrantur, imponendæ sunt per sententiam Iudicis. Prima est infamia, ex cap. Sane 15. quæst. 3. & ex cap. Inquisitionis De accusationibus. Secunda est depositio ab omni ordine, & beneficio Ecclesiastico, ex cap. 2. De confessis. Tertia est, detrusio in arctum monasterium ad agenda perpetuam penitentiam, ex cap. Quoniam De simonia. Quarta est, vt contra simoniacum ad accusationem & testimonium admittatur quicumque etiam infamis & meretricis, ex cap. Tanta de simonia. Quinta est, vt duplum reddere cogatur simoniacus, qui exigit aliquid pro institutione ad beneficium, vel pro ingressu religionis, vel pro sepultura, ex cap. Audiuimus de simonia. Eiusdem generis est, inter impositas per bullam Pij quinti ante memoratam, illa de amittendis beneficiis & officiis iam antea iuste habitis, non enim esse late sententiæ, sed per Iudicem ferendæ habetur ex Nauarr. in sine citati numeri 110. Ratio vero est: quia pœna qua quis à iure priuatur re sua iuste possessa, non est sic accipiendæ, vt ille teneatur eam exequi in seipso. Pro quo faciunt tradita in præcedenti tomo lib. 13. num. 276. & aliquot sequentibus.

CAPVT XIII.

De simonia peccato vt committitur in re essentialiter spirituali.

SVMMARIVM.

- 189 Que comprehendatur nomine rei essentialiter spiritualis.
- 190 Simonia est, pro vicariatu spiritualis potestatis dare pecuniam.
- 191 Simonia committitur datâ pecuniâ pro ingressu religionis.
- 192 Nec consuetudo nec statutum in eo excusatur.
- 193 Accipi tamen potest in sustentationem, nisi monasterium sit suis opulentum.
- 194 Explicatio dubii, An pecunia accipi possit pro religionis ingressu, cum expletus est numerus personarum quas monasterium alere potest ex suis redditibus.
- 195 Explicatio alterius dubii, An simonia sit seruire monasterio ad impetrandum ingressum in illud.
- 196 Responsio negatiua ad dubium, An sit simonia, quod quis promittat in ingressu alicuius sodalitatæ, se quotannis certum quid soluturum.

189. **N**OMINE rei essentialiter spiritualis comprehenduntur gratia, qua Deo gradifumus, septem dona Spiritus sancti, gratiæ quas appellant gratis datas, in quibus prima omnium commissa est simonia per Simonem magum, cum putauit donum Dei pecunia possideri. Act. 8. In talibus autem commissa simonia, vix nunc vlla est in vultu; ideoque in ea non immorabimur. Quæ ad eam spectant Suarez tractat in tract. 3. de relig. lib. 4. cap. 9.

Comprehendi quoque potest iurisdicctio Ecclesiastica; quæ cum supernaturaliter sit primum à Christo data (ex cap. Ita Dominus dist. 19. & ex aliis, qua in eam sententiam habet Nauarrus ad cap. Noui De iudicis, notab. 3. illatione 24.) pecuniam pro ea communicanda accipiendo, simonia committitur huius speciei.

190. Et ita idem Nauarr. in Enchir. cap. 23. num. 111. ad 14. definit, iuxta cap. Ad nostram De simonia & cap. Licet de pœnis, simoniam committere eum qui emit vel conducit, vel per alium quemlibet contractum non gratuitum, acquirit Episcopi vel Parochi vel alterius beneficiarij Vicariatum, & quamlibet iurisdictionem vel potestatem spirituale, etiam ad tempus tantummodo. Additque contractum eiusmodi esse nullum, iuxta cap. fin. De pactis: & ideo per eum non acquiri talem Vicariatum; ita vt is qui sic accepit teneatur in conscientia illum relinquere: etiam si non sit

propterea factus ad illum postea obtinendum inhabilis, nec in excommunicationem incurrit: quia nullo iure id statuitur. Secus esset vero de Vicariatu perpetuo si acquireretur pretio: quia cum sit beneficium ex Clemen. 1. De offic. Vicarij, simonia quæ in eo committitur inhabilitatem & excommunicationem inducit, sicut commissa in alio beneficio.

Huc etiam reuocari potest simonia, quæ committitur dando vel accipiendo temporale pro ingressu religionis: quia cum vocatio ad talem statum sit donum Dei, accipere pecuniam pro dicto ingressu, est donum à Christo acceptum vendere, vt concluditur in cap. Quam pio, 1. q. 2. Vnde non modo per eundem canonem & proxime sequentem id fieri prohibetur ab Ecclesia, tanquam simoniacum: sed etiam per plures alios, nempe 8. 19. 25. 30. 40. Extra de simonia; & per l. Extraug. communem eod. tit. in qua (vt retulimus in præced. capite) tam sic dantes, quam accipientes subiciuntur excommunicationi reseruata Summo Pontifici: ita tamen vt excipiantur casus in quo quis sponte aliquid ex deuotione offert recipientibus: tunc enim non peccatur, ne quidem si illi, qui largas dant elemosinas facilius carere admittantur, ex D. Tho. 2. 2. quæst. 100. art. 3. ad 4. Procedit vero dicta prohibitio non modo quoad Religiosos, sed etiam quoad Moniales, iuxta cap. Quoniam de simonia.

191. **Q**UÆSTIO EST autem si temporale accipitur, non quidem pro ingressu religionis, sed ob consuetudinem, vel statutum aliquod immemorabile, & per Romanam sedem confirmatum, vel pro sustentatione: et eius qui ingreditur. Ad quod responderetur omnem eiusmodi consuetudinem vel statutum iam non habere locum, propter definitionem Conc. Trid. sess. 24. cap. 14. qua abrogatur. Ad quod etiam facit cap. Veniens, De simonia.

192. Ratione vero sustentationis aliquid accipere, non esse quidem simoniacum quoad forum internum, cum sic nihil temporale pro spirituali accipitur reuera; quoad forum tamen externum esse præsumptiue; id est, in foro externo præsumi commissam esse simoniam. Quod intellige, si monasterium aliæ religioſa familia, ad quam vt admittatur quis pecuniam dat, sit iam satis diues, vt post Syluest. verbo Simonia quæst. 15. dicto 2. intelligit Sotus lib. 9. De iust. & iure quæst. 6. art. 3. in fine. Ad idem id nihilominus esse peccatum scandalum. Imo vero esse peccatum de se, nec tantum ex illa circumstantia, patet à simili: quia si quis conferret gratis beneficium, & postea pro fructibus illius pretium à beneficiario acciperet, inique ageret: quia venderet, quod iam suum est. Pari quoque ratione, si quis gratis admittatur ad religionem, quæ opes sufficientes habens, tenetur eo ipso illum sustentare: dum ab illo pro tali sustentatione pretium accipitur; ei quod suum est inique venditur.

193. Quod si monasterium sit tenue, ita vt petentem ingressum non possit alere: sententia est D. Thomæ 2. 2. quæst. 100. art. 3. ad 4. Caiet. ibid. & in summula verb. Excommunicatio cap. 73. Syluest. loco citato post plures alios quos ipse commemorat. Tabienæ in verbo Simonia, §. 63. 64. 65. Arnullæ eod. verb. nu. 50. & in verbo Excommunicatio, excommunic. 60. à Victoria in relect. posteriore De simonia num. 12. & aliorum quos loco cit. num. 7. Suarez refert (late de eadem re consequenter differens) licite posse necessarium ad sustentationem ab illo exigi, cum non debeat illi abunde. Id quod ex Panorm. Syluest. Tab. & Armul. admonent debere fieri per viam simplicis protelationis dicendo, Nos te libenter recepimus, sed si vis manere nobiscum, porta tantum vel tantum tecum, vnde viare valeas.

Quod vero dicitur in cap. Quoniam De simonia, quod nec etiam prætextu paupertatis ceat aliquid etiam à monialibus exigere, intelligendum est, vt iidem auctores annotant, vt sensus sit: quod non liceat exigere in fraudem, qua sub prætextu paupertatis accipiat aliquid respectu religionis, non ob solam sustentationem: vt sic censetur cum etsi monasterium reuera pauper non est: nihilominus prætextu paupertatis aliquid exigitur: aut licet pauper sit, aliquid vitra petitur, quam sufficiat ad sustentan-